

Biskopenes abortuttalelse

– et forsvar for den mannlige egoisme

20.02.2019

UTTALELSE FRA FBB

I sin uttalelse datert 15. februar 2019 sier biskopene at samtalen om provosert abort er en krevende samtale. Det er ikke vanskelig å være enig med dem i det. Både som samfunn, kirke og enkeltpersoner er vi gjennom muligheten for provosert svangerskapsavslutning stilt overfor store etiske, juridiske og politiske utfordringer. Biskopenes bidrag til denne samtalen er å fastholde fosterets menneskeverd: «Fosteret er fra unnfangelsen et liv med verdi og krav på vern», sier de. Samtidig beklager de at kirken til nå, formodentlig ved den måten kirken har forsvart dette prinsippet på, «i liten grad har tatt inn over seg den situasjonen som mange gravide kvinner har stått i». Biskopene ønsker åpenbart å gjøre det bedre, men sier lite konkret om hvordan det skal gjøres. Det kan imidlertid se ut som de mener at et forsvar for dagens abortlovgivning, som kirken bekjemper da den kom, er en viktig forutsetning. «Et samfunn med legal adgang til abort er et bedre samfunn enn et samfunn uten slik adgang», sier de.

Det som mangler i biskopenes uttalelse, er en refleksjon over den situasjon som har skapt den store etterspørselen etter provosert abort. Kristen etikk har ingen asketisk tilnærming til seksualiteten; tvert imot forstås den som en gudgitt gave. Men både fordi mennesker i utfoldelsen av sin seksualitet er på det mest sårbare, og fordi seksuelt samliv åpner for muligheten av et nytt barn blir til, er dette en gave som må brukes med omhu og forsiktighet. I Det nye testamente er dette utformet som et krav om at ingen inviterer en annen inn i et seksuelt samliv uten at de to er innstilt både på å ta vare på hverandre livet ut, og på å ta ansvar for det eller de barn som kan bli et resultat av forbindelsen. I den grad dette etterlevs, vil etterspørselen etter provosert abort avta i stor grad. Dette perspektivet er fraværende i biskopenes uttalelse.

I vår tid er det liten forståelse for en slik seksualetikk. Et parforhold oppfattes bare som forpliktende så lenge de to er enige om at det er forpliktende, og mer uforpliktende seksuelle forbindelser mellom samtykkende voksne oppfattes som uproblematisk, i det minste så lenge de ikke går utover en tredjepart. At helsevesenet skal befri en fra de uønskede svangerskap som på denne måten kan oppstå, oppfattes som en rettighet.

Problemet er at dette er seksualitet utfoldet på mannens premisser, fordi de tapende parter alltid er kvinnen og barnet. En kvinne kan ikke løpe fra en uønsket graviditet slik en mann kan, og fosteret har ingen juridiske rettigheter i det hele tatt før etter 12. svangerskapsuke. Når biskopenes bidrag til den lavmælte samtalen er å gå på barrikadene for kvinnens rett til abort, forsvarer de i realiteten den egoistiske, sex-konsumerende mann. Sexpress kan være mange ting, og med sitt forsvar for friabort-loven gjør ikke biskopene det mindre. Samtidig legger biskopene et utilbørlig press på helsepersonell som av samvittighetsgrunner reserverer seg mot å delta ved abortinngrep.

Løsningen er ikke å kreve et totalt forbud mot abort. Det kan oppstå situasjoner hvor provosert svangerskapsavslutning kan fortone seg som det minste av to onder. Samtidig vil lovgivningen i et demokratisk, delvis postkristent samfunn reflektere at den forståelse av menneskeverd som er bygget inn i den nytestamentlige seksualetikk, er noe samfunnets flertall har forkastet. Kirkens oppgave i denne situasjonen må først og fremst være å forsvare fosterets menneskeverd og en seksualetikk preget av respekt for menns og kvinners integritet og likeverd, ikke å støtte en lovgivning som bygger på høyst problematiske premisser. Etter vår oppfatning går biskopene altfor langt i retning av det siste alternativet.

På vegne av sentralstyret i For Bibel og bekjennelse (FBB)

Knut Alfsvåg, formann